

Către: Petru Rotaru
Ministru al Finanțelor

Nr. 60 din 19 iunie 2024

Ref.: Propunerile de politică fiscală și vamală 2025

Stimate domnule Ministru,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Întâi de toate, apreciem pozitiv respectarea calendarului stabilit în legea privind finanțele publice și transparență bugetară pentru elaborarea proiectului de politică fiscală și vamală pentru anul 2025, cât și includerea unor inițiative pe care mediul de afaceri le promovează de mai mult timp.

Urmare examinării proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2025), AmCham Moldova prezintă o serie de comentarii și propuneri, după cum urmează:

COMENTARIILE PUNCTUALE PE PROIECTUL SUPUS CONSULTĂRII

1. La art. II (Codul fiscal nr.1163/1997):

- **Pct. 2**, la art. 5, se propune următoarea redacție a punctului 47):
„47) Stock options plan” - un program inițiat în cadrul unui agent economic- persoană juridică, aprobat de către adunarea generală a asociaților/acționarilor prin care se acordă angajaților și administratorilor acestui agent economic, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, emise de entitatea respectivă, dar nu mai mult de 25% din capitalul social, în raport cu toți participanții la program. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de 2 ani între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării/primirii titlurilor de participare)” – acest program poate fi utilizat numai de către un SRL ori SA și adițional impozitarea creșterii de capital a persoanelor fizice va fi identică atât la nivelul persoanelor fizice rezidente și nerezidente; la punctul 48) propunem substituirea cuvântului „entitate” cu „persoană”.
- **La pct. 5**, în partea ce ține de art. 19 se propune următoare redacție: „a plăților menționate la art.24 alin.(19), (19⁴) și (24) care **nu** depășesc plafonul stabilit de Guvern și a art.24 alin.(19³), (20), (20¹) (26) care **nu** depășesc plafonul prevăzut de Codul fiscal”. Adițional, urmează a fi incluse și compensările costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani și pct. (20¹).
- **Pct. 6**, la art. 20, litera z²⁰) salutăm inițiativa și propunem redacția fără sintagma „procurate direct de pe platforma Ministerului Finanțelor” întrucât aceasta va face mai dificil procesul de administrare și anume momentul în care vor fi demarate tranzacțiile pe piața secundară.
- **La Pct. 7**, din redacția propusă se deduce că orice tranzacție cu persoana fizică trebuie să fie evaluată la preț de piață – ca rezultat, nu este clar scopul acestei modificări or aceasta înseamnă că orice practică de discount-uri și reduceri poate crea premise pentru calcularea veniturii ratate. Redacția propusă poate crea situații de abuz și corupție în cazul controlului și considerăm că urmează a fi îmbunătățită.
- **Pct. 8**, la art. 24 (Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător) din Codul fiscal, se propune:

1) completarea alin. (19³) cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) vouchere de vacanța și/sau contracte de servicii turistice limitate la turism intern oferite salariaților cu ocazia concediilor anuale plătite în modul prevăzut de contractul individual de muncă sau de regulamentul intern în limita salariului mediu al salariatului, determinat în modul stabilit de Guvern dar ce nu depășește în raport cu un salariat valoarea de salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat”.

Voucher-ul de vacanță limitat la turism intern este un instrument modern de a motiva angajații, totodată are un efect pozitiv și pentru dezvoltarea sectorului turismului intern și ca rezultat creșterea veniturilor la bugetului de stat. În acest scop, se propune și scutirea acestor vouchere și de plata contribuțiilor sociale.

2) uniformizarea deductibilității asigurărilor de viață pentru persoane fizice și persoane fizice angajați prin introducerea alin. (20¹) cu următorul cuprins:

(20¹) „Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață ale angajatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern.”.

În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult decât atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.

În acest scop, la art. 20, lit. d⁶) din Codul fiscal, se propune uniformizarea deductibilității asigurărilor de viață pentru persoane fizice și persoane fizice angajați prin introducerea alin. (20¹) în art. 20, lit. d⁶) *„plățile suportate de angajator conform art. 24, alin. (19), (19¹) și (19³), (20), (20¹) și (26)”.*

- **Pct. 9**, la art. 26¹, alin. (6¹) se propune substituirea sintagmei „persoanele juridice” cu sintagma „agenți economici” care includ întreprinzătorii individuali, gospodăriile țărănești, etc.
- **Pct. 10**, la art. 31, alin. (3) se propune stabilirea condițiilor echivalente atât pentru bănci și organizații de creditare nebancaară, cât și pentru asiguratori în contextul deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active la angajamente condiționale. Astfel, articolul 31 alin. (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Băncilor, organizațiilor de creditare nebancaară și asiguratorilor (reasiguratorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.”.

În anul 2026, companiile de asigurări vor aplica pentru prima dată prevederile standardului IFRS 9, care va înlocui IAS 39, similar cu trecerea băncilor de la IAS 39 la IFRS 9 în anul 2018.

Propunerea dată va facilita aplicarea uniformă și crearea condițiilor echivalente a regulilor privind deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS în sectorul financiar.

În același timp, considerăm imperios necesar să atenționăm asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru reducerea pierderilor la active și angajamente condiționale nu este reglementată de prevederile art. 50 alin. (3) din Codul fiscal așa cum greșit s-a concluzionat în anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurător în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asigurătorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.

- **Pct. 10**, la art. 31, alin. (4) se propune următoarea redacție:

„la alineatul (4) după cuvintele „conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei” se adaugă sintagma „pentru entitățile cu sistem de reglementare contabilă conform Standardelor Naționale de Contabilitate”.

Conform SNC „CAPITAL PROPRIU ȘI DATORII” în subcapitolul „provizioane” nu este listat tipul de provizion pentru acoperirea pierderilor de credite neperformante; astfel, OCN-ul care are ales regimul de evidență contabilă conform SNC va fi în situația în care cheltuielile legate de provizionare nu vor putea fi deduse în scopuri fiscale. Excluderea regulamentului Băncii Naționale a Moldovei din prevederile articolului face imposibilă aplicarea acestuia.

- **Pct. 16**, la art. 39, alin. (1) lit. d) se propune următoarea redacție:
„d) opțiunea inclusiv celor din „stock-option plan” la procurarea sau vânzarea activelor de capital”. Ca rezultat, nu este necesară completarea art. 40 cu alin. nou (6²).
- **Pct. 18**, la art. 42 se propune următoare redacție pentru lit. j):
„j) baza valorică a opțiunii, inclusiv din „stock-option plan” reprezintă prețul de achiziție a opțiunii. Baza valorică a titlurilor de participare dobândite în cazul exercitării și/sau convertirii opțiunii este egală cu baza valorică a opțiunii.
- **Pct. 92**, la art. 295, lit. k) – Se propune următorul cuprins: „k) *taxei pentru dispozitivele publicitare și taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător și persoanele juridice care dețin în posesie/folosință sau sunt proprietari ai dispozitivelor publicitare, pentru perioada afișării mesajului de interes public.*

Ajustarea prevederii legale este necesară pentru includerea persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care dețin în posesie/folosință sau sunt proprietari ai dispozitivelor publicitare.

2. La art. VII (Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată)

- Asociația nu susține abrogarea articolului 31¹ din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, or această normă a fost introdusă recent prin Legea nr. 229/2023 pentru modificarea unor acte normative (reglementarea relațiilor dintre asociații/fondatorii societăților comerciale) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 325-327 art. 577) în vigoare din 22.10.2023, fiind elaborată de grupul de lucru creat prin ordinul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 02 din 06.01.2023, în componența reprezentanților Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Camerei de Comerț Americane din Moldova, Asociației Businessului European, Asociației Investitorilor Străini, Alianței Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, iar scopul acesteia fiind implementarea în cadrul legal național a unor elemente conceptuale de stimulare a personalului angajat, aplicat pe larg pe piața internațională.

Astfel, angajații unei societăți, care s-au manifestat în cel mai bun mod și pe care societatea dorește să-i promoveze, pot beneficia de următoarele drepturi exclusive:

- să participe la repartizarea beneficiilor financiare ale societății, fără a deveni asociați: asociații, după impozitarea venitului, alocă o parte din fondul său de dividende în fondul de stimulare, destinat exclusiv acestor angajați;
- să obțină acces la situațiile financiare ale societății și la altă informație, în modul stabilit de organele societății, dar fără a obține drepturi și obligații prevăzute pentru asociați.

Această măsură este un important element de susținere a talentelor și a forței de muncă, care sunt interesate în ridicarea performanței întreprinderii în care muncesc. Aceasta consolidează angajații și ca efect – piața muncii, cointeresând persoanele cu abilități și interes sporit în activități inovatorii și de antreprenoriat, să contribuie la creșterea productivității muncii. Or, însuși scopul adoptării Legii nr. 229/2023 (prin care a fost introdus Articolul 31¹ din Legea nr. 135/2007) a fost implementarea unor măsuri din Strategia națională de

dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022 în vederea susținerii dezvoltării antreprenoriatului.

Contrar celor expuse supra, prin actualul proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2025) se propune abrogarea articolului 31¹ din Legea nr. 135/2007, la nici un an după intrarea în vigoare a prevederilor normei respective, motivându-se că prin prisma proiectului de lege respectiv Codul fiscal va fi completat cu un alt instrument de stimulare a angajării și menținerii salariaților – „Stock-option plan” – pretext pe care îl considerăm neîntemeiat, în lipsa unei rațiuni fundamentate și argumentate corespunzător privind imposibilitatea existenței concomitente a celor două instrumente – capitalul de stimulare și „Stock-option plan”.

Astfel, nu a fost realizată o evaluare aprofundată a impactului capitalului de stimulare pe o perioadă mai îndelungată înainte de a decide abrogarea acestuia. O asemenea evaluare ar putea furniza date concrete și relevante cu privire la beneficiile reale pe care acest mecanism le aduce, comparativ cu alte forme de recompensare.

Mai mult, introducerea precipitată a unor modificări legislative contradictorii poate genera instabilitate și incertitudine pentru companii și angajați. Menținerea capitalului de stimulare contribuie la stabilitatea și predictibilitatea reglementărilor privind recompensarea angajaților, esențială pentru un mediu de afaceri sănătos. De asemenea, diversitatea mecanismelor de recompensare sporește atractivitatea companiilor pe piața muncii, permițând angajatorilor să atragă și să rețină talente valoroase prin oferirea unor pachete competitive și adaptate nevoilor individuale ale angajaților.

În acest context, considerăm justă păstrarea Articolului 31¹ din Legea nr. 135/2007, or abrogarea lui ar limita flexibilitatea și eficiența companiilor în stimularea și recompensarea angajaților performanți. Capitalul de stimulare oferă beneficii distincte și imediate, care nu sunt acoperite de „Stock-option plan”, și contribuie la creșterea productivității și stabilității forței de muncă. Prin urmare, păstrarea acestui articol este justificată pentru asigurarea unui cadru legal coerent și adaptabil la nevoile pieței muncii și economiei naționale.

Nota informativă la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2025, nu conține o argumentare suficientă privind necesitatea abrogării prevederilor art. 31¹, iar simpla mențiune a faptului că Codul fiscal va fi completat cu un al instrument de stimulare a angajării și menținerii salariaților – „Stock-option plan” nu poate fi reținută, întrucât acestea reprezintă instrumente conceptual și procedural diferite. Mai mult, considerăm faptul că modificarea frecventă a legislației naționale contravine principiilor previzibilității legii și stabilității mediului de afaceri în ansamblu. Tot aici, susținem aducerea în concordanță a prevederilor Codului fiscal cu Legea nr. 135/2007 (art. 31¹).

3. La art. IX (Codul vamal nr.95/2021)

- **Pct. 4**, nu se susține propunerea modificării art. 12, alin. 13 la literele b), d), e), f) și g) cu excluderea textului „în funcție de tipul de reprezentare”.

La adoptarea Codului vamal au fost transpuse un șir de Regulamente UE și Directive ale Parlamentului European și ale Consiliului, iar la elaborarea acestuia au participat inclusiv și experți în domeniul vamal din Uniunea Europeană.

Totodată, conform art. 12 , alin. (1) și alin. (2) din Codul Vamal:

„(1) Reprezentantul vamal poate fi desemnat de către orice persoană.

(2) Această reprezentare poate fi directă, caz în care reprezentantul vamal acționează în numele și pe seama altei persoane, sau indirectă, caz în care reprezentantul vamal acționează în nume propriu, dar pe seama altei persoane.”.

Iar conform art. 13, alin. (1): „În raporturile cu Serviciul Vamal, reprezentantul vamal declară că acționează pentru persoana reprezentată și precizează dacă este o reprezentare directă sau indirectă.”.

Argumentele și motivarea invocate de autor în Nota Informativă la proiectul de lege, pentru modificarea art. 11 și art. 12 din Cod vamal se consideră inoportună deoarece în activitatea sa reprezentantul vamal își poate exercita numai atribuțiile care îi revin conform împuternicirilor emise de către persoana pe care o reprezintă.

Reprezentantul vamal are obligația să declare că acționează pentru persoana care l-a împuternicit, să precizeze dacă reprezentarea este directă sau indirectă și să fie investit cu putere de reprezentare, iar în relațiile cu Serviciul Vamal este obligat să facă dovada împuternicirii sale de către persoana pe care o reprezintă.

Aceste prevederi sunt menționate în Codurile vamale ale țărilor UE, inclusiv România.

Astfel, acțiunile și responsabilitățile unui reprezentant vamal în relațiile cu Serviciul Vamal pot fi limitate de către persoana reprezentată în funcție de tipul de reprezentare, iar excluderea textului „în funcție de tipul de reprezentare”, îi impune reprezentantului vamal obligațiuni pe care el nu poate să le execute, din motivul că nu a fost împuternicit de către persoana pe care o reprezintă.

În contextul celor expuse considerăm necesară menținerea în continuare a textului „în funcție de tipul de reprezentare” în Codul vamal la art. 12, alin. 13 la literele b), d), e), f) și g).

4. La art. XII, alineatul (1) se propune a fi completat cu sintagma: „*cu excepția Art. II, punctul 7 ce vizează modificarea/completarea art. 21 alineatul (6) care intră în vigoare de la 01.01.2023*”. Necesitatea completării respective se motivează prin faptul că modificările la art. 21 alineatul (6) prezentate în Art. II, pct. 7 doar concretizează norma și anume, că prevederile articolului menționat să fie aplicate doar în raport cu persoane interdependente, fără a face referință la fondatorii întreprinderii. Respectiv, considerăm faptul că modificarea art. 21 alin. (6) urmează a fi aplicată din 01.01.2023, data intrării în vigoare a prevederilor alineatul (6) din articolul 21, introduse în Codul Fiscal prin Legea nr. 356/2022.

Tot aici, se propune completarea alin. (1) cu pct. 31 (Art. II din proiect) ce vizează completarea art. 95, alineatul (2) cu litera i) pentru intrarea în vigoare a acestor modificări la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Concretizarea tratamentului fiscal al veniturilor/costurilor suplimentare din echilibrarea pe piața angro a energiei electrice este importantă în contextul implementării Noilor Reguli ale Pieței Energiei Electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020 din 07.08.2020 și, ținând cont, că acestea au început a fi aplicate efectiv din 01 iunie 2022, punerea în aplicare odată cu publicarea respectivelor modificări este binevenită și oportună.

PROPUNERI SUPLIMENTARE, INCLUSIV DIN RÂNDUL CELOR CE NU AU FOST ACCEPTATE ÎN PROIECTUL DE LEGE

- Se propune completarea **art. 70 din Codul fiscal cu alineatul (3)**, cu următorul cuprins:
„(3) Nu se impozitează veniturile nerezidenților din vânzarea pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise în Republica Moldova.”.

Prevederile legii sunt modificate astfel ca nerezidenții care tranzacționează acțiuni, emise de societăți moldovenești, la o bursă străină să nu fie subiecți ai impozitării pentru creșterea de capital. Printre avantajele acestor modificări este faptul că impactul net de reglementare al unei astfel de impozitări este negativ, adică costurile depășesc beneficiile (este foarte complicată identificarea sursei de plată în cazul tranzacțiilor pe piața reglementată, care se realizează prin intermediari – societatea de investiții).

Această propunere a fost anterior transmisă de MDED în contextul proiectului de modificare a cadrului legislativ aferent pieței de capital (scutirea de impozit pe venit a nerezidenților care vând la bursă acțiuni/obligațiuni emise de societățile din Republica Moldova).

- Se propune **stabilirea limitei pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate de 6 ani:**

Această măsură va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține companiile noi create sau intrate pe piața din Republica Moldova. Criza pandemică, războiul din Ucraina, creșterea inflației la nivel record au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în Republica Moldova, contrar așteptărilor. Cu toate acestea, companiile continuă să investească în Republica Moldova, să creeze noi locuri de muncă și să desfășoare proiecte de responsabilitate socială. În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. Adițional, aceasta va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și de atragere a investițiilor străine

În România, de exemplu, eșalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani.

Posibilitatea de a repune în lucru pierderea suportată pentru a obține profit va fi o măsură de susținere a mediului de afaceri afectat.

Valorificarea nelimitată a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate în scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificată de către autorități în cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizării pierderilor pune presiune suplimentară pe companii care oricum au ca scop principal valorificarea profitabilă a investițiilor create.

- Se propune următoarea redacție a art. 226¹⁸ din Codul fiscal, Dispoziții generale, p. (2):

„Prezentul capitol se aplică tranzacțiilor transfrontaliere între persoane afiliate”.

Este esențial ca prevederile aferent prețurilor de transfer să fie aplicate la etapa inițială asupra tranzacțiilor transfrontaliere, unde deja există o sursă de informații privind TP. După aceasta, va putea fi identificată o soluție privind analiza prețurilor de transfer și în interiorul țării.

Alternativ, în cazul în care nu va fi acceptat, se propune următoarea redacție:

„Prezentul capitol se aplică tranzacțiilor locale și tranzacțiilor transfrontaliere între persoane afiliate, cu excepția societăților cu capital integral sau majoritar de stat”.

Companiile din subordinea Agenției Proprietății Publice sunt calificate drept persoane afiliate, iar pregătirea dosarului va genera costuri pentru toate companiile din subordinea APP, fără a avea în final argumentare economică.

- Se propune completarea **art. 118, alin. (9) din Codul vamal** cu sintagma „numai controlului documentar sau”, și expunerea în următoarea redacție:

„Majorarea de întârziere (penalitatea) nu se calculează pentru datoria vamală constatată în cadrul controlului ulterior dacă, la momentul vămuirii, mărfurile au fost supuse numai controlului documentar sau controlului documentar și celui fizic și a fost acordat liberul de vamă”.

Modificarea este propusă în scopul previzibilității activității economice, conformării operatorilor economici la prevederile legislației vamale, credibilității operatorilor economici față de acțiunile organelor vamale, excluderii unor controale formale de către funcționarii Serviciului Vamal al declarațiilor vamale repartizate pe culoarele galben și roșu de control, excluderii cheltuielilor suplimentare a operatorilor economici la contestarea acțiunilor organelor vamale în judecată și conformării la prevederile art. 20, art. 181, art. 184, art. 341, art. 343 a) b), art. 345 din Codul vamal.

- Se propune completarea **art. 384 din Codul vamal** cu alin. (4):

„(4) În cazul constatării contravenției prevăzute la alin. 2, în rezultatul controlului ulterior al declarațiilor vamale care au fost controlate pe culoar galben sau roșu de control vamal, se aplică sancțiuni sub formă de amendă în mărime de 4% din suma diminuată a drepturilor de import.”.

Modificarea este propusă în scopul previzibilității activității economice, conformării operatorilor economici la prevederile legislației vamale, credibilității operatorilor economici față de acțiunile organelor vamale, excluderii unor controale formale de către funcționarii Serviciului Vamal al declarațiilor vamale repartizate pe culorile galben și roșu de control, excluderii acțiunilor de abuz sau neglijență nejustificate întreprinse de către funcționarii vamali în procesul verificării declarațiilor vamale, controlului ulterior sau examinării cazurilor cu privire la contravenție vamală, excluderii cheltuielilor suplimentare a operatorilor economici la contestarea acțiunilor organelor vamale în judecată.

- Se propune abrogarea **art. 399 din Codul vamal** întrucât repetă și are aceiași latură obiectivă ca și prevederile art. 384, alin. (2) „depunerea declarației vamale cu date eronate a codului mărfii, care logic conduce la modificarea codului mărfii”.

Totodată, nu se precizează cum va fi constatată descrierea eronată a mărfurilor, cine și cum va stabili că descrierea este eronată, nu se precizează la nivel de câte cifre va fi modificat codul mărfii, ca să survină răspunderea materială

De asemenea, se contrazice cu prevederile art. 384, care prevede că răspunderea materială survine numai în cazul dacă depunerea declarației vamale privind codul mărfii duce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import.

Conform art. 384 alin. (3), în cazul în care suma diminuată a drepturilor de import nu depășește suma de 500 de lei, persoana este liberată de răspunderea materială prevăzută de prezentul articol.

Dacă analizăm minuțios prevederile art. 384 pentru exonerare de drepturi de import în mărime de 499 lei la depunerea declarației vamale cu date eronate privind codul mărfii, care logic ulterior conduce la modificarea codului mărfii, nu survine răspunderea materială, iar în cazul art. 399 care prevede expres aceeași încălcare fără exonerare de drepturi de import se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 1000 de lei.

- Se propune modificarea **art. 7, alin. (2) a Legii nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă** în următoarea redacție: „(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.”. Diminuarea poverii fiscale a întreprinderilor prin excluderea impunerii cu contribuții de asigurări sociale de stat a unui beneficiu acordat salariaților anume pentru evitarea riscului social de boală, diminuarea fluctuației de personal, menținerea unei forțe de muncă stabile, performante și sănătoase la locurile de muncă din Republica Moldova. De asemenea, se propune completarea art. 3, alin. (1) cu propoziția: „În cazul refuzului salariatului de a primi tichete de masă, valoarea neacordată a acestora nu constituie și nu se acordă ca și salariu”. Redacția actuală a Legii nu prevede cum trebuie să acționeze angajatorul dacă salariatul refuză să primească tichete de masă, deși prevede că salariatul nu poate fi obligat să primească tichete de masă. Astfel, în situația în care câțiva salariați din unitate refuză să primească tichete de masă și solicită majorarea salariului cu această sumă, angajatorul nu poate să majoreze salariul doar la câțiva salariați pentru că tichetul de masă este prevăzut ca și alocație pentru hrană.

Tot aici, se propune modificare **pct. 39 din Anexa 3 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale** în următoarea redacție: „(39) cheltuielile suportate de către angajator pentru acordarea

tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art. 4 alin.(1) din Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă;”. Această normă se propune pentru excluderea impozitării cu contribuții sociale la utilizarea tichetelor de masă. Norma dată împreună cu limitarea la salariu minim va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic.

Studiul efectuat la comanda AmCham a confirmat faptul că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizarea tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comercianți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale.

Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.

În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masă nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă au fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de stat care a dus la combaterea fenomenului „piețelor centrale” cu utilizarea la scară largă a deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.

Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune; pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din motiv simplu – insuficiența resurselor financiare.

Mai mult, în contextul pandemiei, tichetele de masă au constituit un suport important pentru persoanele aflate în dificultate financiară în virtutea stagnerii activității economice.

- În vederea promovării utilizării energiei din surse regenerabile, precum și pentru atingerea indicatorilor țintă ale Guvernului Republicii Moldova privind decarbonizarea către anul 2030 privind creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie de la 17% în 2020 până la 27% în 2030, și la economii de energie de 151,3 ktep, se propune scutirea de la obligația de calculare și achitare a TVA și a taxei vamale la import pentru turbine eoliene, transformatoare de putere, panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompele de căldură și alte sisteme de încălzire de înaltă eficiență, baterii de stocare, invertoare, etc. În cazul în care nu se acceptă propunerea, solicităm completarea art. 96 lit. b) din Codul fiscal cu o nouă liniuță, în următoarea redacție::

„- 8% - la turbine eoliene, transformatoare de putere, panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompe de căldură și alte sisteme de încălzire de înaltă eficiență, baterii de stocare, invertoare.”.

- Prin Legea nr. 212/2023 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală) art. 103 alin. (1) punctul 24) a fost abrogat, modificare care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2026, potrivit căreia autoturismele și alte autovehicule (pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705) nu vor mai fi scutite de TVA, urmând a fi impozitate conform principiului general.

La fel, Anexa nr. 1 la titlul IX a fost completată cu poziția 2¹, modificare care la fel va intra în vigoare la 1 ianuarie 2026, potrivit căreia taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehicule va fi apreciată în baza greutății autoturismului.

Reieșind din aceste prevederi, constatăm faptul că începând cu 1 ianuarie 2026, în Republica Moldova, vehiculele electrice nu vor mai beneficia de careva scutiri fiscale (atât la import cât și taxa pentru folosirea drumurilor).

În corespundere cu acest fapt, considerăm necesară elaborarea inițiativelor de stimulare a investițiilor și economiei verzi, prin oferirea stimulentei financiare și reglementarea pe viitor a scutirilor de impozite și taxe pentru achiziționarea de vehicule electrice de către mediul de afaceri, dar și persoane fizice, fapt care va permite schimbarea parcului auto cu autoturisme fără emisii de CO₂.

De asemenea, insistăm asupra propunerilor anterior înaintate prin, printre care:

- ✓ **Elaborarea și includerea prevederilor aferente inițiativelor de stimulare a investițiilor, a economiei verzi și a creșterii economice per ansamblu;**
- ✓ **Propunerea introducerii unui nou instrument/beneficiu extra-salarial – tichetul de vacanță în limita unui salariu mediu prognozată scutit de impozitare – care poate fi tratat ca unul din instrumentele inteligente (fără costuri adiționale) pentru dezvoltarea industriei turismului intern prin majorarea numărului turiștilor – angajații – cetățenii Republicii Moldova. Drept efect, vor fi create locuri de muncă suplimentare în industria turismului, va crește calitatea serviciilor (prin creșterea concurenței) și ca rezultat, industria poate deveni o sursă suplimentară pentru atragerea investitorilor și clienților din statele vecine. Proiectul de lege cu privire la acordarea tichetelor (ce prevede un cadrul general pentru toate tipurile de tichete) se anexează;**
- ✓ **Operarea modificărilor la Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului (în vederea eliminării tuturor neconcordanțelor);**
- ✓ **Revizuirea unor prevederi din cadrul legislativ aferent prețurilor de transfer;**
- ✓ **Revizuirea Hotărârii Guvernului nr. 693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, în scopul ajustării acestora la realitățile economice actuale;**
- ✓ **Revederea taxei vamale pentru concentratele exotice importate pentru a asigura competitivitatea producătorului autohton de sucuri (Legea nr. 172/2014 cu privire la Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova, cap. 24);**
- ✓ **Reformarea sistemului taxelor locale, pentru a oferi mai multă transparență și predictibilitate.**

Vă rog să îl considerați pe Mihai Burunciuc, Policy Manager, în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova (mihaiburunciuc@amcham.md) pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Ministerului Finanțelor, exprimându-ne disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și propunerilor adresate.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Proiect de lege cu privire la acordarea tichetelor

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege reglementează procedura de emitere, acordare, acceptare și rambursare a tichetelor (tichete de masa, tichete de vacanta, tichete de gradinita, cadou, cultura, sport), statutul operatorilor, precum și raporturile dintre operatori, angajatori și unitățile comerciale afiliate.

Articolul 2. Noțiunile de bază

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni de bază semnifică:

tichet de masă – valoarea nominală înscrisă într-un cont special acordat de către angajator salariaților, ale cărei emitere și evidență se asigură de către operatorul de tichete de masă. Accesul la tichetul de masă emis în condițiile prezentei legi se realizează de beneficiar prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute la art. 5 pct. 40¹) din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin care se efectuează plăți, inclusiv online, în scopul procurării de produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;

tichet de vacanta - valoarea nominală înscrisă într-un cont special acordat de către angajator salariaților, ale cărei emitere și evidență se asigură de către operatorul de tichete de vacanță. Accesul la tichetul de vacanta emis în condițiile prezentei legi se realizează de beneficiar prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute la art. 5 pct. 40¹) din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin care se efectuează plăți, inclusiv online, în scopul procurării de servicii turistice, de cazare, de masă și/sau de recuperare a capacității de muncă de la agenți economici cu activitate de turism în Republica Moldova care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;

tichet de gradinita - valoarea nominală înscrisă într-un cont special acordat de către angajator salariaților, ale cărei emitere și evidență se asigură de către operatorul de tichete de gradinita. Accesul la tichetul de gradinita emis în condițiile prezentei legi se realizează de beneficiar prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute la art. 5 pct. 40¹) din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin care se efectuează plăți, inclusiv online, în scopul achitării taxelor de gradinita pentru copii în vârstă de până la 7 ani în Republica Moldova.

tichet cadou - valoarea nominală înscrisă într-un cont special acordat de către angajator salariaților, ale cărei emitere și evidență se asigură de către operatorul de tichete cadou. Accesul la tichetul cadou emis în condițiile prezentei legi se realizează de beneficiar prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute la art. 5 pct. 40¹) din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin care se efectuează plăți, inclusiv online, în scopul procurării cadourilor în natura în unitățile comerciale care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul.

tichet cultura - valoarea nominală înscrisă într-un cont special acordat de către angajator salariaților, ale cărei emitere și evidență se asigură de către operatorul de tichete cultura. Accesul la tichetul cultura emis în condițiile prezentei legi se realizează de beneficiar prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute la art. 5 pct. 40¹) din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin care se efectuează plăți, inclusiv online, în scopul procurării unor bunuri sau servicii culturale în instituțiile și/sau unitățile comerciale care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul.

tichet sport - valoarea nominală înscrisă într-un cont special acordat de către angajator salariaților, ale cărei emitere și evidență se asigură de către operatorul de tichete sport. Accesul la tichetul sport emis în condițiile prezentei legi se realizează de beneficiar prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute la art. 5 pct. 40¹) din Codul fiscal nr.

1163/1997, prin care se efectuează plăți, inclusiv online, în scopul procurării abonamentelor pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic în instituțiile /unitățile comerciale cu profil sportiv care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul.

operator – persoană juridică care deține licență pentru activitatea de operare cu tichetele inclusiv de emiteră și de rambursare a valorii acestora;

angajator – persoană fizică sau juridică de drept public sau privat, care angajează salariații în baza contractului individual de muncă și care a încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul în condițiile prezentei legi;

unitate comercială/de alimentație publică (tichete de masă) – persoană juridică sau persoană fizică ce practică activitate de întreprinzător care prestează servicii de alimentație publică și/sau vinde produse alimentare și care a încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul în condițiile prezentei legi;

agent economic (tichete vacanță) din industria turismului - persoana fizică și juridică prestatoare de servicii în domeniul turismului: servicii hoteliere, servirea mesei pentru turiști, transportarea turiștilor, excursii, ghidaj, agrement, tratament balnear, precum și alte servicii complementare;

gradinită (tichete gradinită) – instituție de stat/sau privată de educație timpurie pentru copii cu vârsta de până la 7 ani

unitate comercială ce comercializează cadouri în natură (tichete cadou) – persoană juridică sau persoană fizică ce practică activitate de întreprinzător care vinde cadouri în natură și care a încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul în condițiile prezentei legi;

instituție sau unitate comercială (tichete culturale) ce comercializează abonamente sau bilete la spectacole, concerte, proiectii cinematografice, muzee, festivaluri, târguri și expoziții, permanente sau itinerante, parcuri tematice, inclusiv cele destinate copiilor;

instituție sau unitate comercială (tichete sport) în cadrul cărora pot fi utilizate facilități sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei;

loc de muncă de bază – loc de muncă al salariatului unde durata normală a timpului de muncă constituie nu mai puțin de 6 ore pe zi. În cazul în care salariatul lucrează pentru diferiți angajatori același număr de ore, locul de muncă de bază se stabilește individual de către salariat, cu anunțarea angajatorului, dar nu mai des decât o dată pe lună;

zi lucrătoare – zi în care durata normală a timpului de muncă constituie, în baza contractului de muncă încheiat între salariat și angajator, nu mai puțin de 4 ore ;

zi de concediu – zi din concediul de odihnă anual acordat de către angajator de o durată de maxim 28 de zile calendaristice.

Articolul 3. Acordarea tichetelor

(1) Angajatorul este în drept să acorde salariaților tichete sub forma tichetelor de masă, tichetelor de vacanță, tichetelor gradinită, tichetelor cadou, tichetelor culturale, și/sau tichetelor sport achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru cardurile electronice și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete .

(2) În cazul cumulului de funcții, tichetele pot fi acordate numai de către angajatorii unde salariații în cauză își au locul de muncă de bază.

- (3) Acordarea tichetelor este facultativă.
- (4) Angajatorul este obligat să țină evidența tichetelor acordate salariaților.
- (5) Condițiile de acordare a tichetelor de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă (dupa caz), actele normative la nivel de unitate, contractele individuale de muncă.
- (6) Modul de operare cu tichetele se stabilește printr-un regulament aprobat de Guvern.

Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor

- (1) Valoarea nominală minima deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie egala cu 35 de lei. Valoarea nominală maximala deductibila in scopui fiscale a unui tichet de masă, este egala cu 0.8% din salariu mediul prognozat pe economie calculat pentru anul curent, suma rezultata fiind rontunjita pina la urmatoroul numar deplin. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.
- (2) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de vacanta este egala cu 70% din salariu mediul prognozat pe economie calculat pentru anul curent, suma rezultata fiind rontunjita pina la urmatoroul numar deplin.
- (3) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de gradinita este egala cu 10% din salariu mediul prognozat pe economie calculat pentru anul curent, suma rezultata fiind rontunjita pina la urmatoroul numar deplin.
- (4) Valoarea nominală a unui tichet de vacanta, prevăzută la alin. (2), se indexează anual, după caz, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală proportionala a salariului mediu pe economie, determinată în modul stabilit de către Guvern.
- (5) Valoarea tichetului cadou oferit salariaților de către angajator, precum și cele oferite pentru copiii minori ai acestora, cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii și a zilelor de naștere ale salariaților, poate fi de o valoarea maxima de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul in curs.
- (6) Valoarea tichetului cultura oferit salariaților de către angajator in fiecare luna poate fi de maxim 5% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul in curs.
- (7) Valoarea tichetului sport oferit salariaților de către angajator in fiecare luna poate fi de maxim 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul in curs.
- (8) Angajatorii pot acorda tichete cu valoarea nominală mai mare, diferența dintre aceasta și valoarea nominală prevăzută la alin. (1) fiind nedeductibilă în scopuri fiscale.

Capitolul II

Tichetele de masa

Articolul 5. Numărul și valoarea tichetelor de masă

- (1) Valoarea totală a tichetelor de masă transferată pe cardul de plată al salariatului trebuie să fie egală cu numărul zilelor lucrate efectiv de acesta pe parcursul lunii precedente înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului.
- (2) În numărul total de ore lucrate nu se include perioada în care salariatul este în deplasare în interes de serviciu și primește diurnă.

(3) Valoarea totală a tichetelor de masă, transferată pe cardul de plată al salariatului care desfășoară munca în schimburi, trebuie să fie egală cu numărul total de ore lucrate pe parcursul lunii precedente împărțit la opt, înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului. Rezultatul se aproximează, conform regulilor matematice, până la un număr întreg.

(4) Valabilitatea tichetelor de masa este de 6 luni din data emiterii acestora.

Articolul 6. Utilizarea tichetelor de masă

(1) Tichetele de masă pot fi utilizate doar la unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat contract de prestare a serviciilor cu operatorul.

(2) Tichetele de masă pot fi utilizate doar de salariat, la prezentarea actului de identitate.

(3) Se interzice folosirea tichetelor de masă pentru:

- a) procurarea altor produse, decât cele alimentare;
- b) procurarea articolelor din tutun, a băuturilor alcoolice, a vinului și a berii;
- c) schimbul contra mijloacelor bănești în numerar.

Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale /de alimentație publică

(1) În cadrul procesului de emiterie, acordare, acceptare și rambursare a valorii tichetelor de masă, potrivit prezentei legi, controlul asupra respectării legislației fiscale, precum și a legislației cu privire la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, este exercitat de către Serviciul Fiscal de Stat.

(1.1) Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art. 24 alin. (19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masă, fiind permisă doar o singură opțiune.

(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală (datorate de angajator și angajat) și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.

(3) Valoarea nominală totală a tichetelor de masă achitată operatorului de către angajatori nu reprezintă obiect impozabil cu T.V.A. Obligația privind plata T.V.A. este calculată, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, pentru plata pentru imprimarea tichetelor de masă (cu excepția valorii nominale), precum și pentru plata serviciilor prestate de către operator, conform contractelor încheiate cu angajatorii și unitățile comerciale/de alimentație publică.

(4) Cheltuielile aferente acordării tichetelor de masă salariaților, suportate de către angajator, conform legii, sînt deductibile în limitele stabilite la art. 4 alin. (1) în scopul calculării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător.

Capitolul II.I

Tichetele de vacanta

Articolul 8. Numărul și valoarea tichetelor de vacanta

(1) Valoarea totală a tichetului de vacanta transferată pe cardul de plată al salariatului trebuie să fie proporțională cu numărul zilelor de concediu la care are dreptul angajatul conform principiului vechimii în munca, dar nu mai mare de valoarea salariului mediu pe economie, determinată în modul stabilit de către Guvern corespunzător unui număr de maxim 28 de zile calendaristice de concediu de odihnă anual.

(2) Valoarea totală a tichetului de vacanta transferată pe cardul salariatului se aproximează în cazul în care salariatul beneficiază de un concediu de odihnă anual redus, conform regulilor matematice, până la un număr întreg.

(3) Acordarea tichetelor de vacanță, poate fi fracționată în maximum două tranșe, în funcție de opțiunea angajatului privind efectuarea concediului de odihnă anual. Angajatorul este în drept să acorde angajatului tichete de vacanță de maxim 2 ori pe an, cu condiția ca valoarea fracțiilor tichetelor de vacanță acordate să nu depășească valoarea nominală stabilită anual. În cazul acordării unor fracții de tichete de vacanță, valoarea nominală transferată pe card nu trebuie să fie mai mică de valoarea nominală proporțională numărului minim de 5 zile de concediu anual.

Articolul 9. Utilizarea tichetelor de vacanta

(1) tichetele de vacanță sunt destinate acoperirii cheltuielilor cu servicii turistice, de cazare, de masă și/sau de recuperare a capacității de muncă.

(2) tichetele de vacanță pot fi utilizate și pentru acoperirea cheltuielilor cu servicii de călătorie și/sau de divertisment, dacă se regăsesc într-un pachet turistic.

(3) Serviciile aferente efectuării concediului de odihnă pot fi achiziționate ca pachete de servicii turistice sau separat.

(4) Conținutul minim al pachetului de servicii care se poate achiziționa prin intermediul tichetelor de vacanță se stabilește prin regulamentul aprobat de guvern.

(5) tichetele de vacanță pot fi utilizate pentru achiziționarea de servicii de la agenți economici din industria turismului și/sau agenții de turism, care acceptă o astfel de modalitate de plată, denumite, în mod convențional și în înțelesul prezentei legi, unități afiliate.

(6) Operatorii vor plăti contravaloarea tichetelor de vacanță unităților afiliate cu care au încheiat contracte pentru decontarea acestora, după prestarea serviciilor de turism.

(7) tichetele de vacanță pot fi utilizate doar de salariați, la prezentarea actului de identitate.

(8) Se interzice schimbul tichetelor de vacanță contra mijloacelor bănești în numerar.

(9) Se interzice unității afiliate acordarea unui rest de bani la tichetul de vacanță.

(10) tichetul de vacanță are perioada de valabilitate de un an de la data emiterii, fără a se înțelege că aceasta este perioada de valabilitate a suportului electronic, în cazul în care tichetul a fost emis pe acest tip de suport.

Articolul 10. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național

(1) Valoarea nominală a tichetelor de vacanță acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.

Capitolul II. II

Tichetele de gradinita

Articolul 11. numarul si valoarea tichetelor de gradinita

(1) Tichetele de gradinita sint acordate lunar unuia dintre parinti.

Articolul 12. Utilizarea tichetelor de gradinita

(1) Tichetele de gradinita pot fi utilizate numai pentru achitarea taxelor la gradinita unde este înscris copilul.

(2) Tichetele de gradinita se acordă, lunar la cerere, unuia dintre părinți sau tutorelui căruia i-a fost încredințat copilul spre creștere și educare, pe baza certificatului de nastere a copilului.

Articolul 13. Regimul fiscal

(1) Valoarea nominală a tichetelor de gradinita acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.

Capitolul II.III

Tichetele cadou

Articolul 14. Numărul și valoarea tichetelor cadou

(1) Valoarea totală a tichetului cadou transferată pe cardul salariatului se aproximează conform regulilor matematice, până la un număr întreg.

Articolul 15. Utilizarea tichetelor cadou

(1) tichetele cadou sunt destinate pentru procurarea cadourilor in natura de la agenți economici, care acceptă o astfel de modalitate de plată, denumite, în mod convențional și în înțelesul prezentei legi, unități afiliate.

(6) Operatorii vor plăti contravaloarea tichetelor cadou unităților afiliate cu care au încheiat contracte pentru decontarea acestora, după procurarea cadourilor in natura.

(7) Tichetele cadou pot fi utilizate doar de salariat, la prezentarea actului de identitate.

(8) Se interzice schimbul tichetelor cadou contra mijloacelor bănești în numerar.

(9) Se interzice unității afiliate acordarea unui rest de bani la tichetul cadou.

(10) Tichetul cadou are perioada de valabilitate de un an de la data emiterii, fără a se înțelege că aceasta este perioada de valabilitate a suportului electronic, în cazul în care tichetul a fost emis pe acest tip de suport.

Articolul 16. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național

(1) Valoarea nominală a tichetelor cadou acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.

Capitolul II.IV

Tichetele cultura

Articolul 17. Numărul și valoarea tichetelor cultura

(1) Valoarea totală a tichetului cultura transferată pe cardul salariatului se aproximează conform regulilor matematice, până la un număr întreg.

Articolul 18. Utilizarea tichetelor cultura

(1) tichetele cultura sunt destinate pentru procurarea bunurilor si serviciilor culturale :

a) abonamente sau bilete la spectacole, concerte, proiectii cinematografice, muzee, festivaluri, tirguri si expozitii, permanente sau itinerante, parcuri tematice, inclusiv cele destinate copiilor ;

b) carti, manuale scolare, albume muzicale, filme in orice format.

de la institutii si/sau agenți economici, care acceptă o astfel de modalitate de plată, denumite, în mod convențional și în înțelesul prezentei legi, unități afiliate.

(6) Operatorii vor plăti contravaloarea tichetelor cultura unităților afiliate cu care au încheiat contracte pentru decontarea acestora, după procurarea cadourilor in natura.

(7) Tichetele cultura pot fi utilizate doar de salariat, la prezentarea actului de identitate.

(8) Se interzice schimbul tichetelor cultura contra mijloacelor bănești în numerar.

(9) Se interzice unității afiliate acordarea unui rest de bani la tichetul cadou.

(10) Tichetul cultura are perioada de valabilitate de un an de la data emiterii, fără a se înțelege că aceasta este perioada de valabilitate a suportului electronic, în cazul în care tichetul a fost emis pe acest tip de suport.

Articolul 19. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național

(1) Valoarea nominală a tichetelor cultura acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.

Capitolul II.VI

Tichetele sport

Articolul 20. Numărul și valoarea tichetelor sport

(1) Valoarea lunara totală a tichetului sport se aproximează conform regulilor matematice, până la un număr întreg.

Articolul 9. Utilizarea tichetelor sport

(1) tichetele sport sunt destinate procurarii abonamentelor sport de catre angajator in vederea utilizarii facilitatilor sportive si practicarii sportului/educatiei fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, oferite de furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei de la institutii si/sau agenți economici unități afiliate.

Articolul 21. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național

(1) Valoarea nominală a tichetelor sport acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.

Capitolul III

LICENȚIEREA OPERATORULUI.

EMITEREA TICHETELOR

Articolul 22. Operatorul

(1) Activitatea de operare cu tichetele, inclusiv de emiterie și de rambursare a valorii acestora, este desfășurată exclusiv de către operatorii constituiți sub formă de societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată, inclusiv cu investiții străine, care dețin licență de activitate eliberată în conformitate cu prezenta lege și cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(2) Capitalul social vărsat de către operatori este de cel puțin 10 milioane de lei.

(3) Nu poate fi fondator, acționar (asociat), administrator al operatorului persoana care are antecedente penale nestinse pentru infracțiuni economice, infracțiuni împotriva patrimoniului, infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, precum și pentru infracțiuni de corupție în sectorul privat săvârșite cu intenție.

Articolul 23. Licențierea operatorului

(1) Activitatea de operare cu tichetele, inclusiv de emiterie și de rambursare a valorii acestora poate fi desfășurată numai de operatorii care au obținut licență de activitate în condițiile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător”, precum și în condițiile prezentei legi.

(2) Activitatea de operare cu tichetele , inclusiv de emiterie și de rambursare a valorii acestora nu poate fi desfășurată de către operatorii aflați în procedură de insolvență, precum și cei care, la momentul depunerii cererii de eliberare a licenței, se află în procedura de reorganizare sau de lichidare.

(3) Pentru obținerea licenței, operatorul prezintă, suplimentar la actele prevăzute de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, următoarele documente și informații:

a) specimen al cardului, în conformitate cu art. 10;

b) act de proprietate sau contract de locațiune a imobilului unde se va desfășura activitatea licențiată;

c) adeverință emisă de către bancă, din care să rezulte că operatorul a deschis un cont bancar distinct prin care se vor derula încasările și plățile aferente valorilor nominale ale fiecărui tip de bilt ;

d) angajamentul operatorului că prin contul bancar distinct prin care se vor derula încasările și plățile aferente valorilor nominale ale fiecărui tip de tichet nu vor fi utilizate alte instrumente financiare, cu excepția viramentului bancar.

(4) Operatorii nu pot fi licențiați în cazul în care înregistrează restanțe la bugetul public național mai mari de 1000 de lei.

(6) Operatorii care solicită licență pentru activitatea de operare cu tichetele trebuie să facă dovada faptului că dispun de un ansamblu de măsuri de securitate care să garanteze buna funcționare a sistemului de decontari, și anume:

a) asigurarea cu personal de specialitate, angajat de către operator și/sau de către furnizorii acestuia, și dotarea cu echipament software și alte echipamente, deținute sau utilizate de către operator și/sau de către furnizorii acestuia, necesare pentru emiteria tichetelor ;

b) utilizarea de suporturi materiale specifice pe care se stochează valoarea tichetelor , cu particularități distincte minime care să nu permită falsificarea acestora (bandă magnetică pentru utilizarea securizată sau hologramă dedicată);

c) existența spațiilor distincte, necesare emiterii, depozitării, tichetelor . Activitatea în aceste spații trebuie să se desfășoare de către personalul autorizat în condițiile de siguranță prevăzute de legislația în vigoare (dispunerea cel puțin de mijloace tehnice de supraveghere a spațiilor de emiterie și de depozitare, de mijloace tehnice de siguranță și de sisteme de alarmă);

- d) existența unei platforme proprii pentru emiterea, decontarea și gestionarea tichetelor de masă sau, după caz, a unei confirmări de parteneriat/relații contractuale cu o organizație care administrează scheme/aranjamente de plată sau cu alte organizații specializate;
- e) asigurarea mecanismelor specifice pentru transferul valorii nominale a tichetelor încasate de la angajatori către salariați prin alimentarea suportului electronic;
- f) asigurarea sistemelor, a funcționalităților și a mecanismelor financiare (direct sau prin furnizori) necesare decontării tranzacțiilor efectuate cu tichete de masă sau tichetele de vacanță la unitățile afiliate;
- g) existența mijloacelor de transport speciale și asigurarea protecției la transportarea suporturilor electronice ale tichetelor.

Articolul 24. Cardul

(4) Cardul (de plastic) emis de către operator trebuie să conțină următoarele elemente obligatorii:

- a) denumirea și codul fiscal al angajatorului;
- b) numele și prenumele salariatului beneficiar al tichetului ;
- c) denumirea operatorului;
- d) numărul de identificare, unic la nivel de operator;
- e) perioada de valabilitate;
- f) elemente de siguranță (PIN, CIP);
- g) cuvintele „TICHET DE MASĂ”, cu litere majuscule, „tichet DE VACANȚA” „TICHET CADOU”, „TICHET CULTURA”, sau „TICHET DE GRADINITA” în funcție de tipul tichetului.

(4).1 Cardul electronic și/sau aplicația emisă/furnizată de către operator trebuie să comporte următoarele informații obligatorii:

- a) denumirea și codul fiscal al angajatorului;
- b) numele și prenumele salariatului beneficiar al tichetului ;
- c) denumirea operatorului;
- e) perioada de valabilitate;
- f) elemente de siguranță (PIN) și/sau autorizare biometrică;
- g) cuvintele „TICHET DE MASĂ”, cu litere majuscule, „TICHET DE VACANȚA”, „TICHET CADOU”, „TICHET CULTURA”, „TICHET SPORT” sau „TICHET DE GRADINITA” în funcție de tipul tichetului .

(5) cardurile cu tichete și/sau aplicațiile respective de suport pot fi utilizate în mod exclusiv pentru :

- achitarea mesei sau pentru achiziționarea produselor alimentare în cazul tichetelor de masă,
- procurării serviciilor de turism intern, pentru achitarea taxelor la gradinita unde este înscris copilul,
- procurarea cadourilor în natură în cazul tichetelor cadou,
- procurarea bunurilor sau serviciilor de cultură în cazul tichetelor cultura

- utilizarea și/sau procurarea abonamentelor în cadrul facilităților sportive în vederea practicării sportului în cazul tichetelor sport

și nu trebuie să permită efectuarea operațiunilor de depunere sau de retragere de numerar în sau de pe cardul de plată ori de transfer de mijloace către alte conturi ale salariaților și/sau ale angajatorului, și/sau ale terților.

(6) Circulația tichetelor, organizată de către operator în colaborare cu angajatorul, trebuie să permită beneficiarilor tichetelor accesul la informațiile privind utilizarea și soldul valorii nominale a tichetelor transferate salariaților pe cardul de plată în funcție de tipul sau.

Capitolul IV

PROCURAREA, ACCEPTAREA ȘI RAMBURSAREA VALORII TICHETELOR

Articolul 25. Procurarea tichetelor

(1) Angajatorii procură tichete de la operator, selectat de comun acord cu organizația sindicală sau, în lipsa acesteia, cu reprezentanții salariaților, în baza contractului încheiat cu acesta.

(2) Operatorii sînt obligați să transmită angajatorilor lista unităților afiliate la care pot fi utilizate tichetele în funcție de tipul acestuia.

(3) Operatorul este în drept să nu livreze cardurile/tichetele pînă la achitarea deplină de către angajator a valorii nominale a tichetelor, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator.

(4) Achitarea de către angajatori a valorii nominale a tichetelor, a plății pentru personalizare, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator, se efectuează numai prin transfer bancar.

Articolul 26. Unitățile afiliate

(1) Unitățile comerciale/de alimentație publică precum și agenții economici ce practică activități de turism intern care doresc să accepte ca instrument de plată pentru vânzarea produselor alimentare tichete de masă sau tichete de vacanță trebuie să respecte prevederile legislației în vigoare cu privire la prestarea serviciilor de turism sau de alimentație publică (regulile și normativele sanitaro-epidemiologice de stat, cerințele profesionale față de salariați) sau, după caz, cu privire la vânzarea produselor alimentare.

(1.1) Instituțiile de educație timpurie de stat sau private abilitate de către instituțiile de Stat ce doresc să accepte tichetele de gradiniță trebuie să dispună de echipamente de acceptare (terminale POS fizice sau virtuale) a plăților cu cardurile de tichete de gradiniță.

(1.2) Tichetele cadou pot fi utilizate pentru procurarea cadourilor în natură de la orice afiliat ce are semnat un contract cu operatorul.

(1.3) Tichetele cultură pot fi utilizate pentru procurarea bunurilor și/sau serviciilor de cultură de la instituțiile și/sau agenții comerciale afiliate ce au semnat contract cu operatorul.

(1.4) Tichetele sport pot fi utilizate pentru procurarea abonamentelor sportive de la orice instituție afiliată (sală, club, etc. sportiv).

(2) Condițiile și procedurile de includere a unităților afiliate în procesul de circulație a tichetelor, precum și modul de confirmare a corespunderii unității afiliate acestor condiții se stabilesc de către Guvern.

(3) Operatorul nu poartă răspundere pentru calitatea serviciilor prestate și a produselor vîndute de unitățile afiliate.

Articolul 27. Contractul încheiat între operator și unitatea afiliată

În contractul de prestare a serviciilor, operatorul și unitățile afiliate stabilesc condițiile și termenele de acceptare și rambursare a valorii tichetelor, precum și plata pentru serviciile aferente prestate de către operator.

Articolul 28. Acceptarea tichetelor

Unitățile afiliate sînt obligate să accepte tichetele emise de către operatorii cu care au încheiat contractele de prestare a serviciilor conform prezentului articol, precum și să execute următoarele obligații:

- a) să respecte interdicțiile stabilite la art. 6 din prezenta lege;
- b) să implementeze sisteme și procese organizaționale care să permită verificarea eligibilității produselor alimentare sau a serviciilor turistice achiziționate de salariați;
- g) să respecte și alte obligații stabilite de legislație și de contractul încheiat cu operatorul.

Articolul 29. Rambursarea valorii tichetelor

(1) Operatorul este obligat să ramburseze valoarea nominală a tichetelor, în conformitate cu prevederile contractuale, în termen de cel mult 30 de zile de la data recepționării tichetelor prezentate de către unitățile afiliate spre rambursare. Operatorul rambursează unităților afiliate valoarea nominală totală a tichetelor acceptate de operator, reținînd din aceasta valoarea serviciilor prestate unităților comerciale/de alimentație publică, potrivit contractului încheiat între aceștia.

(2) Operatorul este obligat să ramburseze unităților afiliate valoarea nominală a tuturor tichetelor emise de către acesta, valabile la data acceptării acestora de către unitățile afiliate.

(3) Rambursarea de către operatori a valorii nominale a tichetelor, cu reținerea valorii serviciilor prestate unităților afiliate, se efectuează numai prin transfer bancar.

(4) Operatorul este obligat să ramburseze unităților afiliate în cazul tichetelor sport pentru serviciile sportive acordate beneficiarilor de abonamente sport procurate de către angajatori în termen de cel mult 30 de zile.

Articolul 30. Evidența și păstrarea tichetelor

(1) Operatorii sînt obligați să țină evidența tichetelor emise.

(2) Evidența tranzacțiilor cu tichete se realizează de către operatori prin intermediul unui sistem informațional care să permită stocarea corespunzătoare a datelor în condiții de protecție și siguranță pentru o perioadă de cel puțin 5 ani.

Capitolul V

CONTROLUL ASUPRA ACTIVITĂȚII OPERATORILOR

Articolul 31. Utilizarea mijloacelor obținute de operator

Soldul conturilor bancare ale operatorului trebuie să fie cel puțin egal cu valoarea nominală a tichetelor, aflate în circulație. tichetele aflate în circulație sînt emise de către operator și nu sînt rambursate de către acesta.

Articolul 32. Auditul situațiilor financiare

Situațiile financiare anuale ale operatorului sînt supuse auditului obligatoriu conform prevederilor Legii nr. 61/2007 privind activitatea de audit.

Articolul 33. Suspendarea și retragerea licenței operatorului

(1) Suspendarea licenței se efectuează în conformitate cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Licența se suspendă și în cazul în care operatorul nu respectă prevederile art. 18.

(2) Suspendarea licenței are drept efect interzicerea emiterii unor noi tichete de masă. Operatorul este obligat să ramburseze unităților afiliate valoarea nominală a tichetelor emise anterior.

(3) Retragerea licenței se efectuează în conformitate cu Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Licența se retrage și în cazul în care instanța de judecată a emis o hotărâre de intentare a procesului de insolvență sau de încetare a activității operatorului.

Articolul 34. Consecințele retragerii licenței operatorului

(1) În cazul retragerii licenței, operatorul este obligat să înștiințeze în scris angajatorii și unitățile afiliate despre acest fapt în termen de 10 zile de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești privind retragerea licenței. De la data primirii înștiințării, angajatorii nu sînt în drept să acorde afiliate comerciale/de alimentație publică – să le accepte.

(2) Operatorul este obligat să ramburseze unităților afiliate valoarea nominală a tichetelor emise, acceptate de unitățile afiliate pînă la primirea înștiințării conform alin. (1).

(3) Operatorul este obligat să restituie angajatorilor valoarea nominală a tichetelor emise și neutilizate la data primirii de către angajatori a înștiințării conform alin. (1).

Capitolul VI

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 35.

Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va înainta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;
- c) va elabora și va aproba normele metodologice de aplicare a prezentei legi;
- d) va stabili anual valoarea nominală maximă a unui tichet de masă, proporțional cu rata inflației din anul precedent;
- e) va elabora propuneri cu privire la sancțiunile aplicabile pentru încălcarea prezentei legi.

Argumentare tichete de vacanță

1. Creșterea Consumului Intern și Stimularea Economiei Locale

- **Susținerea turismului intern:** Voucherele de vacanță vor stimula cetățenii să își petreacă vacanțele în țară, ceea ce va aduce beneficii economice directe industriei turismului.
- **Generarea de locuri de muncă:** Creșterea numărului de turiști interni va duce la crearea de locuri de muncă în sectorul hotelier, restaurante, transport și alte servicii conexe.
- **Creșterea veniturilor locale:** Veniturile generate din turism vor rămâne în economia locală, sprijinind dezvoltarea comunităților și micilor afaceri.

2. Reducerea Efectelor Crizelor Economice

- **Diversificarea economiei:** Prin stimularea sectorului turistic, economia va deveni mai rezilientă la fluctuațiile din alte sectoare.
- **Stabilitatea locurilor de muncă:** O industrie turistică puternică poate compensa pierderile de locuri de muncă din alte sectoare în perioade de criză economică.

3. Promovarea Sănătății și Bunăstării Cetățenilor

- **Reducerea stresului și a bolilor asociate:** Voucherele de vacanță încurajează angajații să își ia concedii, ceea ce contribuie la reducerea stresului și la prevenirea bolilor legate de munca excesivă.
- **Productivitate crescută:** Angajații care se bucură de vacanțe regulate sunt mai productivi și mai motivați la locul de muncă.

4. Îmbunătățirea Infrastructurii și Serviciilor

- **Investiții în infrastructură:** Cererea crescută pentru servicii turistice va determina investiții în infrastructura turistică, transport și servicii publice.
- **Dezvoltarea regională:** Regiunile mai puțin dezvoltate vor beneficia de pe urma fluxului turistic, contribuind la echilibrarea dezvoltării economice între zonele rurale și urbane.

5. Îmbunătățirea Educației și Conștientizării Culturale

- **Educație și cultură:** Turismul intern permite cetățenilor să descopere și să aprecieze patrimoniul cultural și natural al țării lor.
- **Dezvoltarea comunității:** Interacțiunea dintre turiști și localnici poate stimula schimbul de cunoștințe și idei, consolidând identitatea culturală și comunitatea.

6. Argumente Financiare și Beneficii Fiscale

- **Creșterea colectărilor fiscale directe:** Creșterea activităților turistice și a consumului în general va duce la o creștere a veniturilor din impozite și taxe.
- **Colectări indirecte crescute:** Pe lângă veniturile directe, economia va beneficia și de colectări indirecte din taxele aferente serviciilor conexe, cum ar fi transportul, alimentația publică și serviciile de divertisment.
- **Reducerea pierderilor percepute:** Deși voucherele de vacanță implică scutiri fiscale pentru angajatori, impactul pozitiv asupra economiei, prin creșterea consumului și a activităților economice, va compensa aceste scutiri. Pe termen lung, veniturile suplimentare generate vor depăși eventualele pierderi fiscale.

- Efect de multiplicare economică: Cheltuielile turistice au un efect multiplicator în economie, stimulând diverse sectoare și contribuind la o creștere economică sustenabilă.

7. Exemple de Succes din Alte Țări

• Franța:

- Programul „Chèques-Vacances” a fost introdus în 1982. În 2019, acesta a generat venituri de aproximativ 1,7 miliarde de euro pentru sectorul turistic francez, susținând direct aproximativ 220.000 de locuri de muncă în turism.

- Costul fiscal al programului a fost estimat la aproximativ 500 de milioane de euro anual, dar veniturile suplimentare generate și economiile din alte beneficii sociale au compensat aceste costuri, rezultând un câștig net pentru bugetul de stat.

• Grecia:

- Introducerea voucherelor de vacanță în 2013 a contribuit la creșterea veniturilor din turism cu 5% în primul an, generând venituri suplimentare de aproximativ 350 de milioane de euro pentru economia greacă.

- Costul programului a fost de aproximativ 100 de milioane de euro, dar veniturile suplimentare și efectele pozitive asupra economiei locale au adus un câștig net pentru bugetul de stat.

• Italia:

- Programul „Bonus Vacanze” lansat în 2020 a avut un impact pozitiv, atrăgând aproximativ 1,4 milioane de beneficiari și generând venituri suplimentare de peste 2 miliarde de euro pentru sectorul turistic italian.

- Costul programului a fost de aproximativ 500 de milioane de euro, dar veniturile suplimentare și efectele multiplicatoare în economie au adus un câștig net pentru bugetul de stat.

• Spania:

- Programul „Bono Turístico” introdus în 2020 a avut un impact major, cu o creștere de 10% a turismului intern și venituri suplimentare de peste 1 miliard de euro în primul an.

- Costul programului a fost de aproximativ 300 de milioane de euro, dar veniturile suplimentare și efectele pozitive asupra economiei locale au compensat aceste costuri, rezultând un câștig net pentru bugetul de stat.

Concluzie:

Introducerea voucherelor de vacanță va avea un impact pozitiv semnificativ asupra economiei naționale, contribuind la creșterea consumului intern, stabilitatea economică, bunăstarea cetățenilor și dezvoltarea regională. Este o măsură care, prin stimularea turismului intern, va aduce beneficii pe termen lung și va sprijini dezvoltarea sustenabilă a Republicii Moldova. Exemplele de succes din alte țări demonstrează că implementarea corectă a acestor programe poate genera venituri semnificative și poate susține dezvoltarea economică și socială.